

SURINAAMSE ISLAMITISCHE VERENIGING
AHMADIYYA ANJUMAN ISHA'AT ISLAM LAHORE

Terug naar de Koran als leidraad:

Een Koranische benadering van geloof, begrip en morele hervorming in de hedendaagse gemeenschap

Auteur

Hadji Iemdaad Nasser Ali Rodjan

Paramaribo, Suriname

Maart 2026

Inhoudsopgave

Terug naar de Koran als leidraad:	I
Voorwoord	III
Dankwoord	V
Abstract	VI
Trefwoorden	VII
Inleiding	- 1 -
Context	- 1 -
Probleemstelling	- 1 -
Doel en methodologie	- 1 -
Hoofdstuk 1 De Koran als primaire bron van de Islam	- 3 -
Hoofdstuk 2 Begrip als voorwaarde voor geloof: de Koran en de aard van religieuze kennis	- 6 -
Hoofdstuk 3 De Koran als middel tot innerlijke en maatschappelijke hervorming	- 9 -
Hoofdstuk 4 De Koran als criterium (Furqān): de maatstaf voor religieuze waarheid	- 12 -
Hoofdstuk 5 De Koran en de rede: denken als religieuze verantwoordelijkheid	- 14 -
Hoofdstuk 6 De Koran wil geleefd worden: openbaring als vorming van karakter en handelen	- 17 -
Hoofdstuk 7 Ramadan als periode van hervorming: de pedagogiek van religieuze tijd	- 19 -
Hoofdstuk 8 De verantwoordelijkheid van leiding en gemeenschap: religie als levende weg	- 21 -
Hoofdstuk 9 Terugkeer tot de essentie: religie als weg naar Allah	- 23 -
Conclusie: De Koran als levende gids voor vandaag	- 25 -
Bijlage A – Geraadpleegde Bronnen	- 26 -

Voorwoord

Assalaamoe 'alaikoem wa rahmatullaahi wa barakaatoeh,

Dit document is voortgekomen uit een persoonlijke en gemeenschappelijke bezinning op onze relatie met de Koran, het fundament van ons geloof en de bron van onze richting. In onderwijs, prediking en gemeenschapsleven is mij steeds duidelijker geworden dat de Koran in onze gemeenschappen wel aanwezig is, maar dat haar rol als levende gids soms minder zichtbaar wordt in ons denken en handelen. Deze observatie is geen verwijt, maar een uitnodiging tot hernieuwde verdieping.

De Koran is immers niet slechts neergezonden om gereciteerd te worden, maar om begrepen, overwogen en geleefd te worden. Zij richt zich tot het hart, het verstand en het gedrag van de mens. Wanneer wij ons opnieuw richten op deze kern, herontdekken wij de Islam niet als een verzameling handelingen, maar als een weg van innerlijke groei, morele verantwoordelijkheid en nabijheid tot Allah.

Bij de uitwerking van dit document is bewust gekozen voor een benadering waarin de Koran centraal staat als norm en leidraad, de Sunnah als levende belichaming van die leiding wordt begrepen, en de rede als door Allah gegeven instrument dient om openbaring te begrijpen en toe te passen. Deze samenhang vormt geen nieuwe methode, maar een herstel van de oorspronkelijke balans die de Koran zelf voor ogen stelt.

Dit document is geschreven in de hoop bij te dragen aan een cultuur van bewuste studie, reflectie en verantwoordelijk religieus leiderschap. Hervorming begint immers niet bij het verwerpen van tradities, maar bij het verdiepen van begrip en het versterken van onze relatie met de openbaring.

Ik draag dit document op aan alle imaams, onderwijzers en leden die zoeken naar een geloof dat niet alleen wordt uitgesproken, maar wordt geleefd.

Moge Allah ons helpen om de Koran te benaderen met open hart, helder verstand en oprechte intentie, en moge Hij ons leiden tot eenheid, rust en morele kracht. Ameen.

Hadji I.N.A. Rodjan

Maart 2026

Dankwoord

De auteur spreekt zijn dank uit aan de volgende personen die het manuscript hebben gelezen en waardevolle opmerkingen en suggesties hebben geleverd voor de verbetering van dit document:

- Prof. Dr. Robert Bipat
- Riaz Ahmadali
- Hadji Rafiek Moennoesing

Hun bereidheid om dit werk kritisch te lezen en van inhoudelijke feedback te voorzien heeft bijgedragen aan de helderheid en kwaliteit van dit document.

Eventuele resterende onvolkomenheden blijven uiteraard de verantwoordelijkheid van de auteur.

Abstract

Dit document onderzoekt de verhouding tussen openbaring, begrip en religieuze praktijk binnen de hedendaagse islamitische gemeenschap. In veel contexten wordt de Koran wel geciteerd, maar minder systematisch benaderd als leidraad voor denken, handelen en morele hervorming. Dit werk beoogt daarom de Koran opnieuw te positioneren als primaire norm en criterium (*furqān*), en de rol van de Sunnah en de rede te verduidelijken binnen de samenhang die de openbaring zelf veronderstelt.

Uitgaande van een normatief-theologische benadering worden relevante Koranverzen thematisch geanalyseerd en in samenhang met de systematische bronnenleer zoals uiteengezet in *De Religie van de Islam* van Maulana Muhammad Ali. Deze analyse laat zien dat de Koran niet slechts bedoeld is als tekst van recitatie, maar als instrument van innerlijke en maatschappelijke hervorming. Wanneer religieuze praktijk zich losmaakt van deze Koranische methode, kan religieuze praktijk onbedoeld verschuiven van bewust geloof naar routine.

Het onderzoek concludeert dat een hernieuwde erkenning van de Koran als leidraad, de Sunnah als praktische belichaming van deze leiding, en de rede als instrument van begrip, een samenhangend kader vormt voor religieuze vernieuwing. In deze benadering wordt hervorming niet gezien als breuk met traditie, maar als terugkeer tot de oorspronkelijke Koranische balans tussen openbaring, inzicht en morele discipline. Deze benadering sluit aan bij de systematische interpretatie van de Koran zoals uitgewerkt door Maulana Muhammad Ali, die de samenhang tussen openbaring, rede en toepassing benadrukt.

Trefwoorden

Koran; Koranische methode; bronhiërarchie; bronnenleer; rede in de Islam; verstand en openbaring; Sunnah; profetisch voorbeeld; religieuze hervorming; morele hervorming; spirituele discipline; ritueelisme; traditie en gewoonte; akieda; islamitische theologie; hermeneutiek; interpretatie van openbaring; toepassing van de Koran; geloof en handelen; Ramadan en hervorming; vasten als discipline; religieus leiderschap; imampraktijk; Koranisch onderwijs; Lahore Ahmadiyya; Maulana Muhammad Ali; rationele theologie; hedendaagse islamitische praktijk; religie en rede; geloof en verantwoordelijkheid; eenheid in geloof

Inleiding

Context

In de hedendaagse islamitische praktijk is in veel gemeenschappen een spanning waarneembaar tussen openbaring en religieuze gewoonte. De Koran wordt breed geciteerd en geëerd, maar haar functie als systematische leidraad voor denken, handelen en morele hervorming is niet altijd zichtbaar in het dagelijks religieus leven. Hierdoor kan religieuze beleving onbedoeld verschuiven van bewuste overtuiging naar routine, en van innerlijke hervorming naar vorm. Het verlaten van de Koran betekent in deze context niet noodzakelijk dat zij fysiek wordt verworpen, maar dat haar praktische betekenis kan vervagen wanneer zij niet wordt begrepen en correct toegepast.

Deze observatie vormt geen oordeel over gelovigen, maar een uitnodiging tot hernieuwde reflectie op de rol van de Koran in het leven van de gemeenschap. De Koran presenteert zichzelf immers niet slechts als een tekst voor recitatie, maar als leiding (hudā), criterium (furqān) en bron van morele verandering. Wanneer deze functies opnieuw centraal worden gesteld, kan religie haar oorspronkelijke kracht als bron van inzicht, rust en verantwoordelijkheid hervinden. Deze zelfpresentatie van de Koran als gids en maatstaf vormt de basis van het onderzoek dat in dit document wordt uitgewerkt.

Probleemstelling

Tegen deze achtergrond stelt dit onderzoek de volgende vraag:

"In hoeverre weerspiegelt de huidige religieuze praktijk de Koranische methode van geloof, begrip en hervorming, en hoe kan de samenhang tussen Koran, Sunnah en rede worden herkend en versterkt om bewust en transformerend geloof te bevorderen?"

Doel en methodologie

Dit document beoogt:

- de Koran opnieuw te positioneren als primaire norm en leidraad van de Islam;
- de Sunnah te verduidelijken als praktische belichaming van de Koranische boodschap;
- de rede te beschrijven als door Allah gegeven instrument voor begrip en toepassing;

– en te laten zien dat religieuze hervorming niet begint bij nieuwe regels, maar bij verdieping van relatie met de openbaring.

Hierbij wordt hervorming niet opgevat als breuk met traditie, maar als terugkeer tot de oorspronkelijke balans waarin openbaring, inzicht en morele discipline elkaar versterken.

De studie hanteert een normatief-theologische benadering, gebaseerd op thematische analyse van Koranverzen in samenhang met de bronnenleer zoals uiteengezet in *De Religie van de Islam* van Maulana Muhammad Ali. Door deze combinatie wordt beoogd zowel trouw te blijven aan de openbaring als een coherent kader te bieden voor begrip en toepassing in de hedendaagse context.

Hoofdstuk 1 De Koran als primaire bron van de Islam

De Koran vormt het fundament en de normatieve kern van de Islam. Niet in de zin dat zij slechts de eerste bron in chronologische volgorde is, maar omdat zij de maatstaf vormt waartegen alle religieuze uitspraken, praktijken en interpretaties worden getoetst. Dit uitgangspunt is essentieel om de Islam te begrijpen als een religie die geworteld is in openbaring en gericht is op leiding van het menselijk leven.

De Koran presenteert zichzelf herhaaldelijk als leiding, herinnering, criterium en uitleg. Allah zegt:

"Dit is het Boek waarin geen twijfel is, een leidraad voor de godvrezenden."
(Koran 2:2)

Het woord hudā (leiding) geeft aan dat de Koran geen ceremonieel object is, maar een gids die richting geeft aan denken, handelen en moreel bewustzijn. Leiding veronderstelt toepassing. Wanneer de Koran uitsluitend wordt benaderd als tekst van recitatie, wordt haar primaire functie niet volledig gerealiseerd.

De Koran beschrijft haar rol ook als uitleg van principes:

"En Wij hebben jou het Boek neergezonden als een uitleg van alle dingen, en als leiding, barmhartigheid en blijde tijding voor de moslims."
(Koran 16:89)

Dit vers betekent niet dat de Koran elk detail van het leven benoemt, maar dat zij de waarden, maatstaven, richtlijnen en principes bevat waarmee de mens zijn leven kan richten. De Koran werkt daarom principieel, niet encyclopedisch. Zij geeft richting, geen uitputtende regelgeving.

Deze beschrijving van de Koran als bron van leiding wordt verder bevestigd wanneer de openbaring zelf benadrukt dat de noodzakelijke richtlijnen voor het menselijk bestaan niet ontbreken.

Allah bevestigt dit in de Koran:

"Wij hebben niets in het Boek achterwege gelaten."
(Koran 6:38)

De uitspraak dat niets in het Boek is achterwege gelaten betekent niet dat de Koran elk detail van het leven beschrijft, maar dat de openbaring de fundamentele principes bevat waarmee de mens zijn leven kan richten. De Koran presenteert zichzelf daarom als een complete bron van morele en spirituele leiding.

Daarnaast noemt de Koran zichzelf een criterium (furqān) dat waarheid van onwaarheid onderscheidt. Deze functie van de openbaring als maatstaf wordt in de Koran expliciet benadrukt.

"Allah is het Die het Boek met de waarheid heeft neergezonden en de maatstaf."

Koran 42:17

Hierdoor functioneert zij niet alleen als bron van geloof, maar ook als maatstaf voor religieuze interpretatie. Alle latere uitleg, overlevering en praktijk ontleen hun religieuze betekenis aan hun overeenstemming met de geest en de principes van de Koran.

Maulana Muhammad Ali benadrukt in *De Religie van de Islam* dat de Koran daarom de toetssteen is voor alles wat religieus wordt genoemd. De Sunnah van de Profeet Mohammed (vrede zij met hem) heeft haar waarde juist omdat zij de Koran belichaamt en uitlegt. Overleveringen, tradities en juridische interpretaties ontleen hun religieuze waarde aan hun overeenstemming met de Koranische principes. Wanneer deze volgorde niet wordt bewaakt, kan religie verschuiven van openbaring naar gewoonte. De Sunnah ontleent haar betekenis aan het feit dat zij de Koran zichtbaar maakte in het leven van de Profeet (vzmh), wiens karakter door zijn echtgenote werd beschreven als 'de levende Koran'.

Het erkennen van de Koran als primaire norm betekent niet dat andere bronnen worden verworpen, maar dat zij hun betekenis ontleen aan hun relatie met de Koran. De Sunnah vormt de praktische demonstratie van de Koranische boodschap; de rede helpt de mens om deze boodschap te begrijpen en toe te passen. De Koran blijft echter de bron waaruit richting wordt afgeleid.

In de praktijk betekent dit dat de imam bij religieuze vragen niet alleen zoekt naar overleveringen of tradities, maar begint met het onderzoeken van de Koranische principes die op de kwestie betrekking hebben. Hij vraagt niet eerst: "Wat is gebruikelijk?", maar: "Welke waarden en richtlijnen biedt de Koran?" Van daaruit kan hij de Sunnah raadplegen en de rede gebruiken om toepassing te vinden in de concrete situatie.

Waar de Koran geen expliciete verplichting formuleert, blijft religieuze dwang ongegrond. Dit principe beschermt de gemeenschap tegen het uitbreiden van religie door gewoonte of culturele druk. Het bevordert een vorm van geloof die rust brengt, omdat zij is gebaseerd op duidelijke leiding in plaats van op toenemende verplichtingen.

De erkenning van de Koran als primaire bron herstelt daarom de oorspronkelijke eenvoud van de Islam. Geloof wordt niet zwaarder door meer handelingen, maar dieper door beter begrip. Wanneer de Koran opnieuw wordt benaderd als levende gids, hervindt religie haar doel: de mens dichterbij Allah brengen door kennis, inzicht en morele groei.

Wanneer de Koran zo wordt begrepen als normatieve bron, rijst vanzelf de vraag hoe deze leiding wordt begrepen en toegepast door de mens. Het volgende hoofdstuk richt zich daarom op de rol van begrip en kennis in het geloof.

Hoofdstuk 2 Begrip als voorwaarde voor geloof: de Koran en de aard van religieuze kennis

De Koran richt zich niet alleen tot het geloof van de mens, maar ook tot zijn verstand. In de Islam wordt geloof niet gepresenteerd als blinde overgave, maar als een bewuste erkenning van waarheid die begrepen, overwogen en bevestigd kan worden. Hierdoor verschilt de Koranische benadering van religieuze tradities waarin autoriteit of overlevering een grotere rol speelt dan individuele reflectie. In de Koranische visie vormt begrip geen aanvulling op geloof, maar een voorwaarde ervoor.

De openbaring spreekt de mens herhaaldelijk aan als een wezen dat kan denken, onderscheiden en leren. Allah zegt:

"Zullen zij dan niet nadenken over de Koran? Als deze van iemand anders dan Allah was, zouden zij daarin veel tegenstrijdigheden vinden."

(Koran 4:82)

Dit vers maakt duidelijk dat de Koran zelf uitnodigt tot onderzoek en reflectie. Het presenteert haar waarheid niet als iets dat enkel moet worden aangenomen, maar als iets dat standhoudt bij nadenken. Geloof wordt hierdoor een proces van herkenning, niet slechts van overlevering.

De Koran maakt haar boodschap bovendien begrijpelijk door dezelfde waarheden op verschillende manieren te beschrijven en te verduidelijken.

"En waarlijk hebben Wij alle soorten omschrijvingen in deze Koran zeer duidelijk gemaakt voor de mensheid; en de mens is in de meeste dingen tegendraads."

(Koran 18:54)

Dit vers laat zien dat de Koran haar boodschap niet beperkt tot één vorm van uitleg, maar verschillende voorbeelden, vergelijkingen en formuleringen gebruikt om begrip mogelijk te maken. De openbaring richt zich daarmee tot het verstand van de mens en nodigt hem uit om te reflecteren. Tegelijkertijd erkent het vers een menselijke eigenschap: de neiging om te twisten of weerstand te bieden, zelfs wanneer de boodschap duidelijk wordt gemaakt. Hierdoor wordt duidelijk dat begrip niet alleen een intellectuele kwestie is, maar ook een houding van openheid vereist.

De Koran benadrukt herhaaldelijk dat geloof niet los kan worden gezien van kennis en inzicht.

"Zeg: Zijn degenen die weten gelijk aan degenen die niet weten? Alleen de mensen van verstand nemen vermaning aan."

(Koran 39:9)

Dit vers benadrukt dat kennis en inzicht een centrale plaats innemen in de religieuze visie van de Koran. Geloof wordt niet voorgesteld als blinde navolging, maar als een overtuiging die groeit uit begrip.

De Koran verbindt kennis bovendien direct met verantwoordelijkheid. Allah zegt:

"Dit is een gezegend Boek dat Wij hebben neergezonden, opdat zij over zijn verzen nadenken en mensen van inzicht zich laten vermanen."

(Koran 38:29)

Hier wordt het doel van openbaring expliciet gemaakt: nadenken leidt tot inzicht, en inzicht leidt tot morele verandering. Begrip is dus geen academische activiteit, maar een spiritueel proces dat het karakter vormt. Religie die niet wordt begrepen, kan niet diep doordringen in het leven van de mens.

Binnen deze Koranische epistemologie heeft de rede een duidelijke plaats. Zij is geen onafhankelijke bron van openbaring, maar een door Allah gegeven vermogen om openbaring te begrijpen. Maulana Muhammad Ali beschrijft de rede daarom als een instrumentele bron: zij creëert geen religie, maar maakt religie begrijpelijk en toepasbaar. Zonder verstand zou openbaring geen effect hebben, zoals licht zonder ogen niet gezien kan worden.

De Koran bevestigt deze relatie tussen openbaring en inzicht:

"Allah legt zo Zijn tekenen uit, opdat jullie begrijpen."

(Koran 2:242)

Het doel van openbaring is dus niet alleen gehoorzaamheid, maar begrip. De mens wordt uitgenodigd om de tekenen van Allah te herkennen in de openbaring, in de schepping en in zijn eigen leven. Deze uitnodiging tot denken vormt een van de belangrijkste beschermingen tegen verstarring van religie. Waar begrip ontbreekt, wordt religie gemakkelijk gereduceerd tot herhaling van vormen; waar inzicht groeit, wordt religie een bron van bewust leven.

De Koran waarschuwt daarom expliciet tegen blind volgen:

"En wanneer tot hen wordt gezegd: 'Volg wat Allah heeft neergezonden', zeggen zij: 'Nee, wij volgen wat wij onze vaders hebben aangetroffen.' Zelfs al begrepen hun vaders niets en waren zij niet geleid?"

(Koran 2:170)

Dit vers toont dat traditie zonder begrip geen voldoende fundament voor geloof vormt. De Koran erkent het belang van gemeenschap en overlevering, maar maakt duidelijk dat waarachtig geloof uiteindelijk moet rusten op het inzicht en de innerlijke overtuiging van het individu.

Voor de imam heeft deze Koranische benadering grote betekenis. Hij is niet slechts een overdrager van regels, maar een onderwijzer van begrip. Zijn taak is niet alleen te vertellen wat de Islam voorschrijft, maar te helpen begrijpen waarom. Wanneer mensen leren hoe zij de Koran kunnen begrijpen, worden zij minder afhankelijk van culturele gewoonten en groeit hun geloof vanuit overtuiging.

Deze epistemologische visie maakt duidelijk dat kennis in de Islam geen neutrale activiteit is. Zij is een vorm van aanbidding, omdat zij leidt tot herkenning van Allah's leiding. Begrip opent de weg naar verantwoordelijkheid, en verantwoordelijkheid vormt de basis van morele hervorming. Daarom kan geloof in de Koranische visie niet worden losgemaakt van inzicht: wie begrijpt, gelooft bewuster; en wie bewuster gelooft, leeft dieper.

Wanneer geloof zo wordt verbonden met inzicht, wordt religie niet alleen een kwestie van kennis, maar ook van verandering. Het volgende hoofdstuk onderzoekt hoe de Koran deze verandering in de mens beoogt.

Hoofdstuk 3 De Koran als middel tot innerlijke en maatschappelijke hervorming

De openbaring van de Koran had vanaf het begin een duidelijk doel: de hervorming van de mens. Deze hervorming is niet beperkt tot geloofsopvattingen of rituelen, maar betreft het gehele bestaan van de mens — zijn karakter, zijn relaties en zijn samenleving. De Koran spreekt de mens aan als een wezen dat kan veranderen, groeien en zich ontwikkelen. Zij presenteert religie daarom niet als een statisch systeem, maar als een proces van morele en spirituele transformatie.

Allah zegt:

"Wij hebben jou het Boek neergezonden om de mensen uit de duisternis naar het licht te leiden, met toestemming van hun Heer, naar het pad van de Machtige, de Geprezene."
(Koran 14:1)

Deze beschrijving van openbaring als beweging van duisternis naar licht laat zien dat religie in de Koranische visie gericht is op verandering. Duisternis staat hier niet alleen voor onwetendheid, maar ook voor onrecht, egoïsme en morele verwarring. Licht staat voor inzicht, verantwoordelijkheid en rechtvaardigheid. De Koran wil de mens niet alleen informeren, maar transformeren.

De Koran legt de verantwoordelijkheid voor deze verandering nadrukkelijk bij de mens zelf:

"Voorwaar, Allah verandert de toestand van een volk niet, totdat zij veranderen wat in henzelf is."
(Koran 13:11)

Dit vers vormt een sleutel tot het begrijpen van de Koranische antropologie. Hervorming begint van binnenuit. Religie wordt niet gepresenteerd als een kracht die van buitenaf wordt opgelegd, maar als een leiding die de mens uitnodigt zijn eigen houding, intenties en keuzes te herzien. Zonder innerlijke verandering blijft uiterlijke religie oppervlakkig.

Maulana Muhammad Ali benadrukt in *De Religie van de Islam* dat het doel van openbaring niet ligt in het vastleggen van rituelen, maar in het vormen van karakter. Hij beschrijft de profetische zending als een moreel hervormingsproject dat mensen leert hun ego te

beheersen, hun verantwoordelijkheid te erkennen en hun relaties te verbeteren. Ware religie wordt volgens hem zichtbaar in gedrag, niet in uiterlijk vertoon.

De Koran verbindt innerlijke hervorming bovendien direct met maatschappelijke rechtvaardigheid:

"O mensen, Wij hebben jullie geschapen uit een man en een vrouw en jullie tot volkeren en stammen gemaakt, opdat jullie elkaar zouden kennen. Voorwaar, de edelste onder jullie bij Allah is degene die het meest rechtvaardig is."

(Koran 49:13)

Dit vers toont dat de Koran religie niet beperkt tot individuele vroomheid. Zij richt zich op de inrichting van de samenleving. Geloof wordt niet gemeten aan afkomst, status of ritueel, maar aan rechtvaardigheid en verantwoordelijkheid. Hierdoor wordt religie een kracht die sociale verhoudingen kan hervormen.

Deze visie maakt duidelijk dat de Koran niet alleen de mens als individu vormt, maar ook de gemeenschap. Een gemeenschap waarin eerlijkheid, rechtvaardigheid en verantwoordelijkheid worden gestimuleerd, weerspiegelt de werking van de openbaring. Wanneer religie zich daarentegen beperkt tot rituelen zonder morele uitwerking, verliest zij haar hervormende kracht.

Voor de imam heeft deze Koranische antropologie directe gevolgen. Zijn taak is niet alleen het bevestigen van religieuze handelingen, maar het begeleiden van morele groei. Hij helpt de gemeenschap de verbinding te zien tussen geloof en karakter, tussen kennis en gedrag, en tussen aanbidding en verantwoordelijkheid.

Elke religieuze bijeenkomst, les of preek krijgt daardoor een nieuwe focus.

De centrale vraag verschuift van: 'Wat moet ik doen?' naar: 'Wat verandert dit in mij?'

Wanneer religie op deze manier wordt benaderd, wordt zij geen verzameling regels, maar een weg van groei. De Koran wordt dan wat zij bedoeld is te zijn: een kracht die de mens helpt zichzelf te hervormen, zijn relaties te verbeteren en zijn samenleving rechtvaardiger te maken. In die zin vormt morele verandering niet een bijeffect van religie, maar haar doel.

Wanneer religie gericht is op hervorming, wordt het noodzakelijk om te onderscheiden welke praktijken deze hervorming ondersteunen en welke haar kunnen belemmeren. Het volgende hoofdstuk behandelt daarom de Koran als criterium voor religieuze waarheid.

Hoofdstuk 4 De Koran als criterium (Furqān): de maatstaf voor religieuze waarheid

Zoals eerder besproken presenteert de Koran zichzelf als criterium voor religieuze waarheid. Dit principe verdient echter nadere uitwerking. De openbaring fungeert namelijk niet alleen als bron van leiding, maar ook als maatstaf waarmee waarheid van onwaarheid kan worden onderscheiden. Dit begrip, aangeduid met het woord Furqān, vormt een essentieel element van de Koranische methode. Religie wordt hierdoor niet overgelaten aan interpretatie of gewoonte alleen, maar beschikt over een norm die helderheid schept in geloof en praktijk.

Allah zegt:

"Gezegend is Hij die het criterium heeft neergezonden aan Zijn dienaar, opdat hij een waarschuwer zou zijn voor de werelden."

(Koran 25:1)

Het woord Furqān duidt op datgene wat onderscheidt, scheidt en helder maakt. De Koran is dus niet alleen een gids om te volgen, maar ook een maatlat waarmee religieuze claims worden beoordeeld. Dit betekent dat geen enkele uitleg, overlevering of praktijk zelfstandig gezag kan hebben buiten de toetsing aan de openbaring.

De Koran bevestigt deze rol verder wanneer zij zegt:

"En Wij hebben jou het Boek neergezonden met de waarheid, bevestigend wat eraan voorafging en als bewaker daarover."

(Koran 5:48)

Het begrip muhaymin (bewaker, toezichthouder) geeft aan dat de Koran toezicht houdt op interpretaties van religie. Zij bewaakt de richting van geloof en voorkomt dat menselijke toevoegingen worden verheven tot goddelijke verplichtingen. Deze functie beschermt religie tegen uitbreiding door gewoonte en tegen vervorming door misinterpretatie.

Maulana Muhammad Ali werkt dit principe systematisch uit in De Religie van de Islam. Hij stelt dat de Koran de primaire norm is, terwijl de Sunnah de praktische demonstratie vormt van deze norm. Hadith, jurisprudentie en traditie hebben slechts geldigheid wanneer zij in overeenstemming zijn met de Koranische boodschap. Dit principe voorkomt dat religie zich ontwikkelt door historische toevalligheden in plaats van door openbaring.

Het gebruik van de Koran als criterium betekent niet dat traditie wordt verworpen, maar dat zij wordt onderscheiden. Sommige praktijken dragen religieuze waarde omdat zij de Koranische moraal versterken; andere zijn historisch gegroeid zonder dat zij een religieuze verplichting vormen. Het criterium van de Koran helpt de gelovige dit onderscheid te maken.

Deze methodologie heeft grote praktische betekenis. In de geschiedenis van de Islam zijn talloze gebruiken ontstaan die door gemeenschappen als religie zijn ervaren, terwijl zij geen duidelijke basis hebben in de openbaring. Wanneer zulke praktijken aan de Koran worden getoetst, blijkt vaak dat zij voortkomen uit culturele ontwikkeling of historische omstandigheden. De Koranische methode voorkomt dat zulke gebruiken worden opgelegd als geloofsplicht.

Voor de imam betekent dit dat hij niet alleen moet onderwijzen wat de gemeenschap doet, maar ook waarom. Hij leert de gemeenschap hoe zij religieuze praktijken kan toetsen aan de Koranische principes. Deze benadering bevordert volwassen geloof, omdat zij mensen helpt onderscheid te maken tussen openbaring en gewoonte, tussen religie en cultuur.

De Koran als Furqān maakt de Islam daardoor dynamisch en helder. Zij biedt een blijvende maatstaf waarmee geloof zuiver kan blijven zonder te verstarren. Door deze functie wordt religie niet afhankelijk van menselijke autoriteit, maar verankerd in goddelijke leiding. Dit beschermt de gemeenschap tegen extremen en helpt haar religie te beleven als een weg van inzicht, verantwoordelijkheid en evenwicht.

Het gebruik van de Koran als criterium veronderstelt echter dat de gelovige in staat is te denken, te onderscheiden en te reflecteren. Het volgende hoofdstuk onderzoekt daarom de plaats van de rede als religieuze verantwoordelijkheid.

Hoofdstuk 5 De Koran en de rede: denken als religieuze verantwoordelijkheid

De Koran presenteert de mens niet als een passieve ontvanger van regels, maar als een wezen dat kan begrijpen, onderscheiden en reflecteren. Denken is in de Koran geen neutrale activiteit, maar een morele verantwoordelijkheid. De openbaring roept de mens herhaaldelijk op om zijn verstand te gebruiken, niet alleen om kennis te vergaren, maar om waarheid te herkennen en rechtvaardig te handelen.

Allah stelt deze verantwoordelijkheid in de vorm van een vraag die door de hele Koran weerklinkt:

"Zullen jullie dan niet nadenken?"
(Koran 2:44)

Deze oproep maakt duidelijk dat denken in de Islam geen keuze is, maar een opdracht. De mens wordt aangesproken als iemand die moet begrijpen wat hij gelooft en waarom hij handelt. Hierdoor wordt intellectuele activiteit onderdeel van religieuze toewijding.

De Koran verbindt denken bovendien met het herkennen van goddelijke tekenen:

"In de schepping van de hemelen en de aarde en in de afwisseling van nacht en dag zijn tekenen voor mensen van verstand."
(Koran 3:190)

Hier wordt het gebruik van verstand gepresenteerd als een weg naar erkenning van Allah. Reflectie over de wereld, het leven en de openbaring vormt dus geen wereldse bezigheid, maar een vorm van aanbidding. Het verstand wordt een instrument waarmee de mens de wijsheid van de Schepper leert zien.

Maulana Muhammad Ali benadrukt in De Religie van de Islam dat de rede een noodzakelijke rol speelt in het geloofsleven. Hij beschrijft dat religie verstijft wanneer mensen ophouden te begrijpen wat zij volgen. Wanneer overlevering wordt nagevolgd zonder inzicht, verandert religie in gewoonte en verliest zij haar innerlijke kracht. Daarom moet geloof steeds opnieuw worden bevestigd door begrip en reflectie.

De Koran waarschuwt daarom expliciet tegen blind volgen, zoals eerder werd aangehaald. Allah zegt:

"En wanneer tot hen wordt gezegd: 'Volg wat Allah heeft neergezonden', zeggen zij: 'Nee, wij volgen wat wij onze vaders hebben aangetroffen.' Zelfs al begrepen hun vaders niets en waren zij niet geleid?"

(Koran 2:170)

Dit vers laat zien dat onkritische navolging niet wordt gezien als vroomheid, maar als een tekort aan inzicht. Ware gehoorzaamheid bestaat niet uit het herhalen van tradities, maar uit het bewust kiezen voor leiding. Hierdoor wordt intellectuele eerlijkheid een religieuze deugd. Traditie kan waarde hebben, maar zij krijgt pas religieuze betekenis wanneer zij wordt begrepen in het licht van de openbaring.

Voor de imam betekent deze Koranische visie dat onderwijs niet kan worden beperkt tot voorschriften. Hij moet de gemeenschap helpen leren denken binnen het kader van de openbaring. Wanneer vragen worden gesteld, vormen zij geen bedreiging voor geloof, maar een kans tot verdieping. Door vragen serieus te nemen, bevestigt de imam dat de Islam een religie van inzicht en verantwoordelijkheid is.

Deze benadering is vooral belangrijk in een tijd waarin gelovigen worden geconfronteerd met uiteenlopende ideeën en wereldbeelden. Wanneer de gemeenschap leert denken vanuit de Koran, groeit een geloof dat standhoudt bij twijfel en dat zich niet laat reduceren tot gewoonte. Denken wordt dan geen uitdaging voor religie, maar haar bescherming.

De Koran maakt zo duidelijk dat het gebruik van verstand geen moderne toevoeging is, maar een wezenlijk onderdeel van geloof. Wie nadenkt, neemt verantwoordelijkheid voor zijn overtuigingen; en wie verantwoordelijkheid neemt, leeft bewuster. In die zin wordt denken zelf een vorm van gehoorzaamheid aan Allah, omdat het de mens helpt Zijn leiding te herkennen en toe te passen.

Deze nadruk op het gebruik van verstand betekent echter niet dat religie beperkt blijft tot intellectueel inzicht. In de Koran wordt denken steeds verbonden met verantwoordelijkheid en handelen. Begrip vormt het beginpunt van geloof, maar het doel ervan ligt in de vorming van karakter en gedrag. Wie de leiding van Allah herkent, wordt uitgenodigd deze leiding ook zichtbaar te maken in zijn leven.

Wanneer denken zo wordt erkend als onderdeel van geloof, krijgt religie haar betekenis pas volledig wanneer zij zichtbaar wordt in het leven van de mens. Het volgende hoofdstuk richt zich daarom op de praktische integratie van de openbaring in gedrag.

Hoofdstuk 6 De Koran wil geleefd worden: openbaring als vorming van karakter en handelen

De Koran is niet neergezonden als een tekst die slechts wordt gelezen, maar als een leiding die het leven van de mens moet vormen. In de Koranische visie is religie niet voltooid wanneer zij wordt begrepen, maar wanneer zij zichtbaar wordt in gedrag. Geloof en handelen vormen daarom geen afzonderlijke domeinen, maar twee aspecten van dezelfde werkelijkheid.

De Koran verbindt geloof vrijwel altijd met daden. Waar geloof wordt genoemd, volgen goede werken. Dit laat zien dat geloof in de Islam niet wordt gezien als een innerlijke overtuiging alleen, maar als een kracht die het leven van de mens verandert. Allah zegt:

"Voorwaar, degenen die geloven en goede werken verrichten, voor hen is een beloning die nooit eindigt."

(Koran 41:8)

De verbinding tussen geloof en handelen maakt duidelijk dat religie haar voltooiing vindt in praxis. Begrip opent de deur naar overtuiging, maar gedrag laat zien of die overtuiging werkelijk aanwezig is.

De Koran waarschuwt daarom tegen een religie die beperkt blijft tot woorden:

"O jullie die geloven, waarom zeggen jullie wat jullie niet doen?"

(Koran 61:2)

Dit vers legt een directe relatie tussen geloofwaardigheid en consistentie. Religie die niet zichtbaar wordt in het leven van de mens verliest haar overtuigingskracht. De Koran roept de gelovige daarom op om zijn overtuigingen te laten weerspiegelen in zijn handelen, zijn relaties en zijn verantwoordelijkheid.

Maulana Muhammad Ali benadrukt in De Religie van de Islam dat aanbidding in de Islam een vormingsproces is. Gebed disciplineert de ziel, vasten versterkt zelfbeheersing, liefdadigheid verzacht het hart en recitatie verdiept inzicht. Wanneer deze effecten uitblijven, blijven religieuze handelingen uiterlijk correct maar innerlijk onvolledig. Aanbidding wordt dan vorm zonder transformatie.

De Koran maakt dit principe expliciet in een vers dat de essentie van religieuze praxis samenvat:

"Het is geen vroomheid dat jullie je gezichten wenden naar het oosten of het westen, maar vroom is wie gelooft in Allah en de Laatste Dag, en wie geeft van zijn bezit..."

(Koran 2:177)

Dit vers verplaatst de nadruk van uiterlijke vorm naar innerlijke inhoud en moreel gedrag. Richting, vorm en ceremonie hebben hun plaats, maar zij zijn middelen, geen doel. Het doel is rechtvaardigheid, verantwoordelijkheid en barmhartigheid.

Voor de imam betekent dit dat religieuze begeleiding zich niet kan beperken tot het bevestigen van handelingen. Hij helpt de gemeenschap begrijpen hoe aanbidding karakter vormt en hoe openbaring doorwerkt in het dagelijks leven. Wanneer een vers wordt gereciteerd, volgt de vraag: hoe verandert dit mijn handelen? Wanneer een gebed wordt verricht, volgt de vraag: welke eigenschap vormt dit in mij?

Deze benadering maakt religie concreet. De Koran wordt geen tekst naast het leven, maar een kracht in het leven. Zij beïnvloedt hoe mensen spreken, handelen, omgaan met anderen en verantwoordelijkheid nemen in de samenleving. Religie wordt zo geen verzameling afzonderlijke momenten van vroomheid, maar een doorlopende houding van bewust leven.

Wanneer de Koran op deze manier wordt benaderd, krijgt geloof een integrerende functie. Zij verenigt overtuiging, karakter en gedrag in één samenhangend geheel. De mens wordt niet alleen gelovig in woorden, maar betrouwbaar in handelen. In die zin bereikt de openbaring haar doel wanneer zij zichtbaar wordt in het leven van de gelovige.

De Islam kent daarnaast momenten waarop deze integratie bewust wordt versterkt. De maand Ramadan vormt zo'n periode van heroriëntatie en vorming, en wordt daarom in het volgende hoofdstuk nader besproken.

Hoofdstuk 7 Ramadan als periode van hervorming: de pedagogiek van religieuze tijd

De maand Ramadan neemt in de Islam een bijzondere plaats in, niet alleen als periode van vasten, maar als een tijd van hervorming. Zij herinnert de gelovige eraan dat religie niet alleen bestaat uit overtuigingen en handelingen, maar uit voortdurende groei. Ramadan vormt een jaarlijks moment waarop de gemeenschap bewust terugkeert naar de essentie van de openbaring en haar betekenis opnieuw overweegt.

De Koran verbindt deze maand expliciet met haar eigen openbaring:

"De maand Ramadan is die waarin de Koran werd neergezonden als leiding voor de mensen en duidelijke bewijzen van leiding en het criterium."

(Koran 2:185)

Door Ramadan te koppelen aan de openbaring maakt de Koran duidelijk dat deze maand niet uitsluitend draait om onthouding, maar om hernieuwde oriëntatie. Het vasten is een middel, geen doel. Het helpt de mens ruimte te creëren voor reflectie, zelfbeheersing en hernieuwd bewustzijn van Allah's leiding.

De Koran beschrijft het doel van het vasten in termen van morele ontwikkeling:

"O jullie die geloven, het vasten is jullie voorgeschreven zoals het was voorgeschreven aan degenen vóór jullie, opdat jullie je zullen hoeden voor het kwaad."

(Koran 2:183)

Het begrip taqwā dat hier wordt genoemd, verwijst naar een houding van bewust leven, verantwoordelijkheid en innerlijke waakzaamheid. Ramadan is dus geen periode waarin de mens slechts minder eet, maar een tijd waarin hij leert zijn impulsen te beheersen, zijn intenties te zuiveren en zijn aandacht te richten op wat werkelijk belangrijk is.

Maulana Muhammad Ali benadrukt dat het vasten in de Islam een vormingsproces is. Door vrijwillige onthouding leert de mens dat hij niet wordt beheerst door zijn verlangens, maar dat hij in staat is zijn gedrag te sturen. Deze ervaring heeft gevolgen buiten de Ramadan: zij versterkt discipline, empathie en morele standvastigheid.

Ramadan heeft daarnaast een duidelijke sociale dimensie. De gemeenschap wordt zich sterker bewust van onderlinge verantwoordelijkheid. Vrijgevigheid, verzoening en zorg voor anderen krijgen in deze maand een centrale plaats. Hierdoor wordt religie niet alleen een persoonlijke ervaring, maar een gedeelde beweging van morele groei.

Voor de imam biedt Ramadan daarom een bijzondere kans tot begeleiding. De aandacht van de gemeenschap is in deze maand sterker gericht op religie, waardoor onderwijs en reflectie dieper kunnen doordringen. Hij kan de gemeenschap helpen begrijpen dat de waarde van Ramadan niet ligt in het tellen van dagen, maar in het meten van verandering. De vraag wordt niet alleen: heb ik gevast? maar vooral: wat heeft dit in mij veranderd?

Wanneer Ramadan op deze manier wordt beleefd, wordt zij een jaarlijks moment van heroriëntatie. De Koran komt opnieuw centraal te staan, niet alleen in recitatie, maar in betekenis. Gelovigen worden herinnerd aan hun verantwoordelijkheid, hun karakter en hun relaties. De maand fungeert zo als een pedagogisch instrument dat de gemeenschap helpt haar geloof te verdiepen en haar leven opnieuw te richten.

In deze zin vormt Ramadan geen tijdelijke onderbreking van het gewone leven, maar een periode waarin het leven zelf wordt herzien. Zij herinnert de gelovige eraan dat religie een voortdurende weg van groei is, en dat de Koran telkens opnieuw richting kan geven aan zijn denken, zijn handelen en zijn relaties.

Wanneer religie op deze manier wordt beleefd als weg van groei, wordt duidelijk dat leiderschap en gemeenschap een gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen. Het volgende hoofdstuk bespreekt deze verantwoordelijkheid.

Hoofdstuk 8 De verantwoordelijkheid van leiding en gemeenschap: religie als levende weg

Wanneer de Koran wordt begrepen als bron van leiding, criterium van waarheid en kracht tot hervorming, krijgt religie een duidelijke richting. Zij wordt geen verzameling handelingen, maar een levende weg die de mens helpt groeien in inzicht, karakter en verantwoordelijkheid. Deze visie heeft echter niet alleen betekenis voor het individu, maar ook voor de gemeenschap en haar leiders.

De imam neemt binnen deze dynamiek een bijzondere plaats in. Hij is niet slechts degene die rituelen bevestigt, maar degene die richting helpt geven. Zijn rol bestaat uit het begeleiden van de gemeenschap in het begrijpen van de openbaring en het toepassen ervan in het leven. Wanneer hij religie reduceert tot vorm, verliest zij haar diepte; wanneer hij haar verbindt met begrip en karaktervorming, wordt zij een bron van groei.

De Koran beschrijft leiderschap in termen van verantwoordelijkheid en voorbeeldfunctie. Allah zegt:

"En Wij maakten hen leiders die leiden volgens Ons bevel, toen zij standvastig waren en overtuigd waren van Onze tekenen."

(Koran 32:24)

Leiderschap wordt hier verbonden met overtuiging en standvastigheid. Dit betekent dat religieuze leiding niet alleen bestaat uit kennis van regels, maar uit inzicht in de betekenis van openbaring. De imam begeleidt de gemeenschap niet alleen door te instrueren, maar door te helpen begrijpen.

Tegelijkertijd ligt de verantwoordelijkheid niet uitsluitend bij de leider. De Koran richt zich tot de gehele gemeenschap als een gemeenschap van leren en verantwoordelijkheid. Allah zegt:

"Waarom gaat niet van elke groep een deel eropuit om zich te verdiepen in de religie, zodat zij hun volk kunnen onderrichten wanneer zij terugkeren?"

(Koran 9:122)

Dit vers laat zien dat kennis geen exclusief bezit van leiders is. De gemeenschap zelf wordt aangesproken om te leren, te begrijpen en bij te dragen aan religieuze groei. Religie wordt zo een gezamenlijke inspanning waarin onderwijs, reflectie en toepassing elkaar versterken.

Wanneer de gemeenschap deze rol aanvaardt, ontstaat een cultuur van volwassen geloof. Mensen volgen niet alleen, maar begrijpen; zij herhalen niet alleen, maar denken ook na. Hierdoor wordt religie geen statisch systeem, maar een levende traditie die zich verdiept door inzicht en verantwoordelijkheid. Deze visie vraagt in de praktijk om concrete vormen van onderwijs en gemeenschapsvorming. Studiekringen waarin de Koran thematisch wordt bestudeerd, onderwijsprogramma's voor jongeren en open gesprekken over religieuze vragen kunnen helpen een cultuur van bewust geloof te versterken. Wanneer de gemeenschap ruimte krijgt om te leren en te reflecteren, groeit religie van binnenuit.

Voor de toekomst van de islamitische gemeenschap is deze benadering van groot belang. In een wereld waarin informatie snel verandert en vragen toenemen, kan religie slechts standhouden wanneer zij wordt beleefd als een weg van begrip en groei. De Koran biedt hiervoor een blijvende basis, omdat zij de mens aanspreekt op zijn vermogen tot inzicht en zijn verantwoordelijkheid tot handelen.

Wanneer leiders en gemeenschap samen deze weg bewandelen, wordt religie opnieuw wat zij bedoeld is te zijn: een bron van richting, een kracht tot hervorming en een weg naar evenwicht. De Koran blijft dan niet alleen een tekst uit het verleden, maar een levende gids die de gemeenschap helpt haar geloof bewust, verantwoordelijk en hoopvol te beleven.

Hoofdstuk 9 Terugkeer tot de essentie: religie als weg naar Allah

Wanneer de Koran wordt benaderd als leiding, criterium en kracht tot hervorming, krijgt religie haar oorspronkelijke eenvoud terug. Zij wordt geen verzameling vormen of discussies, maar een weg die de mens helpt zich te richten op zijn Schepper. De essentie van de Islam ligt niet in het optellen van handelingen, maar in het groeien naar bewust leven in relatie tot Allah.

De Koran herinnert de mens eraan dat zijn leven niet zonder doel is:

"En ik heb de djinn en de mens slechts geschapen, opdat zij Mij zouden dienen."
(Koran 51:56)

Deze dienstbaarheid betekent niet alleen rituele aanbidding, maar een levenshouding waarin de mens zijn bestaan richt op rechtvaardigheid, verantwoordelijkheid en erkenning van Allah's leiding. Aanbidding wordt zo een brede werkelijkheid die het gehele leven omvat.

De Koran beschrijft deze gerichtheid als een weg:

"En dat dit Mijn rechte pad is, volgt het dus en volgt niet de andere wegen, want die zullen jullie van Zijn weg doen afdwalen."
(Koran 6:153)

Religie wordt hier voorgesteld als een pad dat bewandeld wordt, niet als een eindpunt dat bereikt wordt. De gelovige blijft onderweg: hij leert, groeit en hervormt zichzelf telkens opnieuw. Deze dynamiek maakt geloof levend. Het voorkomt dat religie verstijft tot gewoonte of identiteit zonder inhoud.

Maulana Muhammad Ali benadrukt dat de kracht van de Islam juist ligt in deze eenvoud. Wanneer religie wordt teruggebracht tot haar essentie — erkenning van Allah, rechtvaardig leven en verantwoordelijkheid voor anderen — wordt zij toegankelijk en helder. Overmatige complexiteit kan mensen soms afleiden van deze kern, terwijl de Koran juist uitnodigt tot een religie die begrijpelijk en leefbaar is.

De Koran herinnert de gelovige daarom herhaaldelijk aan zijn uiteindelijke bestemming:

"O jij gerustgestelde ziel, keer terug tot jouw Heer, tevreden en welgevallig."
(Koran 89:27-28)

Deze oproep laat zien dat religie uiteindelijk gericht is op terugkeer: terugkeer naar bewust leven, terugkeer naar verantwoordelijkheid en uiteindelijk terugkeer tot Allah. Het geloof krijgt zijn betekenis niet alleen in dit leven, maar in de richting die het leven krijgt.

Voor de imam en de gemeenschap betekent dit dat religie niet moet worden gepresenteerd als een last, maar als een weg. Wanneer mensen ervaren dat de Koran hen helpt hun leven te begrijpen, hun karakter te vormen en hun relaties te verbeteren, groeit een geloof dat rust brengt. Religie wordt dan geen bron van druk, maar een bron van evenwicht.

De Koran blijft daarom een blijvende gids. Zij spreekt tot elke generatie opnieuw, omdat haar boodschap niet beperkt is tot historische omstandigheden, maar gericht is op de menselijke zoektocht naar betekenis. Wie haar leest met openheid en inzicht, ontdekt telkens opnieuw richting voor zijn leven.

In die zin eindigt religie nooit in voltooiing, maar in voortdurende groei. De gelovige blijft leren, reflecteren en zich hervormen. Zijn weg wordt bepaald door bewustzijn van Allah en door streven naar rechtvaardigheid. Zo blijft de Koran niet alleen een tekst die werd geopenbaard, maar een levende gids die de mens helpt zijn weg te vinden — vandaag, morgen en uiteindelijk bij zijn terugkeer tot zijn Heer.

Conclusie: De Koran als levende gids voor vandaag

De voorgaande hoofdstukken hebben laten zien dat de Koran in de Islam niet slechts een bron van kennis is, maar een levende gids die richting geeft aan denken, karakter en samenleving. Wanneer de openbaring wordt benaderd als leiding, criterium en kracht tot hervorming, krijgt religie haar oorspronkelijke helderheid terug. Zij wordt geen verzameling handelingen of gewoonten, maar een weg die de mens helpt bewust te leven in relatie tot Allah en tot zijn medemens.

De Koran spreekt de mens aan als een wezen dat kan begrijpen, veranderen en verantwoordelijkheid dragen. Zij roept hem op om na te denken, zijn intenties te zuiveren en zijn gedrag te laten overeenkomen met zijn overtuigingen. Religie wordt zo geen passieve identiteit, maar een actieve levenshouding. Geloof groeit door inzicht, en inzicht krijgt betekenis door handelen.

Voor de imam betekent dit dat zijn taak verder reikt dan het bevestigen van vormen. Hij begeleidt de gemeenschap in het begrijpen van de openbaring en het vertalen ervan naar het leven van vandaag. Zijn rol is die van onderwijzer, gids en voorbeeld, iemand die helpt de verbinding te leggen tussen tekst en werkelijkheid, tussen overtuiging en gedrag.

Voor de gemeenschap betekent dit dat religie geen last is die wordt gedragen, maar een weg die wordt bewandeld. Wanneer mensen leren denken vanuit de Koran, hun geloof verdiepen door begrip en hun handelen laten vormen door rechtvaardigheid en barmhartigheid, groeit een religie die rust en richting biedt. De Koran wordt dan geen tekst uit het verleden, maar een gids voor het heden.

In een wereld waarin vragen toenemen en zekerheden verschuiven, blijft de Koran een bron van evenwicht. Zij nodigt de mens uit tot reflectie, verantwoordelijkheid en hoop. Wie haar leest met openheid ontdekt telkens opnieuw leiding voor zijn leven. Zo blijft de openbaring haar doel vervullen: de mens helpen groeien in bewustzijn van Allah en in zorg voor de wereld waarin hij leeft. De weg van geloof blijft een weg van leren, hervormen en terugkeren tot de essentie. In die beweging blijft de Koran wat zij bedoeld is te zijn: een licht dat richting geeft en de mens helpt zijn weg te vinden — vandaag, morgen en uiteindelijk bij zijn terugkeer tot zijn Heer.

De vraag voor elke generatie blijft daarom dezelfde: niet of de Koran aanwezig is, maar of zij werkelijk richting geeft aan ons denken, ons handelen en ons samenleven.

Bijlage A – Geraadpleegde Bronnen

- Maulana Muhammad Ali, De Heilige Koran, zesde druk, herdruk 2002/2004, uitgegeven door Ahmadiyya Anjuman Isha‘at-i-Islam Lahore.
 - Maulana Muhammad Ali, De Religie van de Islam, derde Nederlandse druk, 2005, uitgegeven door Stichting Ahmadiyya Isha‘at-i-Islam.
-